

**Київська державна академія декоративно-прикладного мистецтва і
дизайну імені Михайла Бойчука**

Факультет декоративно-прикладного мистецтва
Кафедра мистецтвознавства і мистецької освіти

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВК 04.01 МИСТЕЦТВО В КОНТЕКСТІ РЕЛІГІЇ ТА МІФОЛОГІЇ

Загальна інформація про дисципліну

Рівень (ступінь) вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	02 «Культура і мистецтво»
Спеціальність	023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація
Освітня програма	«Образотворче мистецтво та реставрація»
Статус дисципліни	Вибіркова
Курс / семестр	III курс, V семестр
Кількість кредитів ЄКТС	4 кредитів / 120годин
Розподіл за видами занять та годинами навчання	Лекції – 45 годин
	Семінарські –
	Практичні – 15 годин
	Самостійна робота – 60 годин
Форма підсумкового контролю	Диф. залік
Викладач	<i>Кулівник Михайло Олександрович</i> Посада: старший викладач кафедри мистецтвознавства і мистецької освіти
Контактна інформація викладача	E-mail: kulivnyk.m@ukr.net
Ресурси комунікації з викладачем	https://kdidpmid.edu.ua/academy/navchannya/dystanczijne-navchannya
Дні занять	Понеділок 10:00-11:30; 11:40-13:10
Консультації	<i>Відповідно до графіка консультацій</i>

Опис навчальної дисципліни

Анотація дисципліни	Зміст дисципліни. перелік тем
	<p>Тема 1. Релігійне мистецтво стародавнього світу: Єгипет, Месопотамія</p> <p>Тема 2. Міфологічні мотиви у грецькому та римському мистецтві</p> <p>Тема 3. Середньовічне християнське мистецтво: іконографія та символіка</p> <p>Тема 4. Ренесанс і відродження античних міфів</p> <p>Тема 5. Бароко: драматичні форми вираження релігійних ідей</p> <p>Тема 6. Романтизм і нове трактування міфологічних образів</p> <p>Тема 7. Символізм і модерн: повернення до міфу як джерела натхнення</p> <p>Тема 8. Релігійна тематика у мистецтві авангарду та модернізму</p> <p>Тема 9. Міфотворчість і архетип у творчості українських шістдесятників</p> <p>Тема 10. Деконструкція релігії і міфів у постмодернізмі</p> <p>Тема 11. Міф як основа колективної ідентичності</p> <p>Тема 12. Міф і ритуал: мистецтво як частина обрядової дії</p> <p>Тема 13. Символ, знак і образ у релігійному мистецтві</p> <p>Тема 14. Міфологія та релігійні мотиви в сучасному українському мистецтві</p> <p>Тема 15. Міф та релігія у мистецтві XXI ст.</p> <p>Тема 16. Сакральність і цифрова реальність</p>
<p>Мета й завдання навчальної дисципліни</p>	<p>Мета вивчення навчальної дисципліни – формування у здобувачів цілісного розуміння того, як релігійні та міфологічні уявлення різних культур і епох впливали на становлення художніх образів, стилів, естетичних концепцій та візуальних традицій. Дисципліна спрямована на оволодіння методами аналізу сакральної та міфологічної символіки, опанування іконографічних та інтерпретаційних підходів, а також розвиток уміння розглядати мистецький твір у контексті ритуалу, обряду, віровчення і культурної пам'яті. Вивчення курсу забезпечує здатність пояснювати роль мистецтва як засобу трансляції духовних, світоглядних і ціннісних смислів, а також</p>

інтерпретувати сучасні художні практики, що переосмислюють релігійні та міфологічні образи.

Основні завдання навчальної дисципліни:

- формування у здобувачів знань про роль релігійних і міфологічних уявлень у розвитку світового та українського мистецтва;
- ознайомлення з основними іконографічними, символічними та архетипними системами візуальної культури;
- розвиток навичок аналізу художніх творів у контексті релігійних, міфологічних і культурних традицій;
- вивчення особливостей сакрального мистецтва різних історичних епох і цивілізацій;
- формування здатності інтерпретувати символіку, образи та ритуальні функції мистецтва;
- опанування методів іконографічного, семіотичного та культурологічного аналізу мистецьких творів;
- розвиток уміння виявляти трансформацію міфологічних і релігійних мотивів у сучасному мистецтві;
- формування критичного мислення та здатності оцінювати сучасні художні практики, що апелюють до сакральної й міфологічної тематики;
- поглиблення розуміння мистецтва як засобу трансляції духовних, світоглядних і ціннісних смислів

результати навчання:

Знати:

- Основні терміни, концепції та підходи до аналізу мистецтва у релігійному та міфологічному контекстах.
- Роль релігії та міфології у формуванні художніх традицій різних культур і епох.
- Основні типи символів, архетипів і мотивів, що зустрічаються у релігійному та міфологічному мистецтві.
- Історію розвитку релігійного мистецтва, включаючи архітектуру, живопис, скульптуру та літературу.
- Взаємозв'язок між міфологічними сюжетами та їхнім художнім втіленням у різних культурах

	<p>(Єгипет, Греція, Індія, Китай, Скандинавія тощо).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Особливості сакрального мистецтва різних релігій, таких як християнство, іслам, буддизм, індуїзм та інші. • Сучасні інтерпретації релігійної та міфологічної тематики в мистецтві. <p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Аналізувати художні твори в контексті релігійних вірувань і міфологічних уявлень. • Ідентифікувати символічні та міфологічні елементи в мистецтві різних епох і регіонів. • Інтерпретувати культурно-релігійне значення художніх творів з урахуванням історичних, соціальних і політичних чинників. • Розрізняти стильові та регіональні особливості релігійного мистецтва різних культур. • Застосовувати отримані знання для критичної оцінки сучасних художніх проєктів, що звертаються до релігійної чи міфологічної тематики.
Передумови вивчення дисципліни	<p>Навчальні дисципліни, вивчені раніше:</p> <p>Філософія Історія зарубіжного мистецтва Історія українського мистецтва та архітектури</p>
Програмні компетентності та результати навчання	
Інтегральні компетентності	Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власні наукові дослідження, результати яких мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення
Загальні компетенції (ЗК)	<p>ЗК 2. Здатність володіти основними класичними і сучасними категоріями та концепціями мистецтвознавчої науки.</p> <p>ЗК 5. Здатність генерувати авторські інноваційні пошуки в практику сучасного мистецтва.</p>
Спеціальні (фахові, предметні)	СК 6. Здатність інтерпретувати смисли та засоби їх втілення у мистецькому творі.

компетентності (СК)	СК 9. Здатність використовувати професійні знання у практичній та мистецтвознавчій діяльності.
------------------------	---

Структура навчальної дисципліни

Назва модулів і тем	години			
	усього	лек	практ	срс
Тема 1. Релігійне мистецтво стародавнього світу: Єгипет, Месопотамія	10	4	2	4
Тема 2. Міфологічні мотиви у грецькому та римському мистецтві	8	4		4
Тема 3. Середньовічне християнське мистецтво: іконографія та символіка	10	4	2	4
Тема 4. Ренесанс і відродження античних міфів	10	4	2	4
Тема 5. Бароко: драматичні форми вираження релігійних ідей	10	4	2	4
Тема 6. Романтизм і нове трактування міфологічних образів	8	4		4
Тема 7. Символізм і модерн: повернення до міфу як джерела натхнення	6	2		4
Тема 8. Релігійна тематика у мистецтві авангарду та модернізму	6	2		4
Тема 9. Міфотворчість і архетип у творчості українських шістдесятників	7	3		4
Тема 10. Деконструкція релігії і міфів у постмодернізмі	8	2	2	4
Тема 11. Міф як основа колективної ідентичності	6	2		4
Тема 12. Міф і ритуал: мистецтво як частина обрядової дії	6	2		4
Тема 13. Символ, знак і образ у релігійному мистецтві	7	2	2	4
Тема 14. Міфологія та релігійні мотиви в сучасному українському мистецтві	8	2	2	4
Тема 15. Міф та релігія у мистецтві XXI ст.	4	2		2
Тема 16. Сакральність і цифрова реальність	6	2	1	2
Усього годин	120	45	15	60

Рекомендовані джерела інформації

1. Oppenheim, A. Religion in Ancient Mesopotamia (Met Museum essay). URL: https://smarthistory.org/early-christian-art/?utm_source=chatgpt.com
2. Egyptian Religious Beliefs and Practices. URL: https://www.metmuseum.org/departments/egyptian-art?utm_source=chatgpt.com
3. Theoi Project. URL: <https://www.theoi.com>
4. Introduction to Christian art and architecture URL: https://smarthistory.org/primer-italian-renaissance-art/?utm_source=chatgpt.com
5. Panofsky E. *Studies In Iconology: Humanistic Themes In The Art Of The Renaissance*. New York: Harper & Row, 1962. URL: <https://archive.org/details/studiesiniconolo00pano>
6. Panofsky, E. *Iconography and Iconology; An introduction to the study of Renaissance art*. URL: <https://www.scribd.com/document/788157208/Panofsky>
7. Tate: «Romanticism». URL: https://www.metmuseum.org/essays/epic-of-creation-mesopotamia?utm_source=chatgpt.com
8. Smarthistory: «Symbolism: an introduction». URL: https://smarthistory.org/introduction-iconographic-analysis/?utm_source=chatgpt.com
9. Джон Раскін. *Лекції про мистецтво* / Ruskin J. Lectures on a <https://www.lancaster.ac.uk/media/lancaster-university/content-assets/documents/ruskin/20LecturesonArt.pdf>
10. Кінг Р. *Леонардо і тайна вечеря*. Київ: ArtHuss, 2020. 352 с. URL: <https://drive.google.com/file/d/1YTq99sBXm-WocuObUfHvW3Qh4iHNoWHs/view>
11. Омельчук О. М. Гуманістичні уявлення про поведінку людини у філософії епохи Відродження. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. № 3, 2011. С. 438 – 448
12. Kandinsky, W. *Concerning the Spiritual in Art*. URL: <https://www.gutenberg.org/ebooks/5321>
13. Панченко В.І. *Мистецтво в контексті культури*. Київ, 2008
14. Уолтер Пейтер. *Нариси історії Ренесансу* / Walter Pater «Studies in the history of the Renaissance» <https://archive.org/details/studiesinhistor00pategoog/page/n18/mode/2up>
15. Вежбовська Л. Експериментально-дослідна робота Казимира Малевича в галузі художньої культури. *Культура і мистецтво у сучасному світі*. №20, 2019. с. 228–237.
16. Lyotard, J.-F. *The Postmodern Condition*. Manchester University Press. 1982. URL: https://monoskop.org/images/e/e0/Lyotard_Jean-Francois_The_Postmodern_Condition_A_Report_on_Knowledge.pdf?utm_source=chatgpt.com
17. Assmann, J. *Religion and Cultural Memory*. Stanford, Calif.: Stanford University Press, 2006. URL: https://archive.org/details/religioncultural0000assm?utm_source=chatgpt.com

18. Bell, C. *Ritual Theory, Ritual Practice*. New York : Oxford University Press, 1992. URL: https://archive.org/details/ritualtheoryritu0000bell/page/n7/mode/2up?utm_source=chatgpt.com
19. Сосік О., Васкевич О. Метамодерністські візії в творчості Андрія Дудченка. *Народознавчі зошити*. 2025. № 5 (185). С. 1235–1241. URL: <https://nz.lviv.ua/2025-5-17/>
20. Войтович В. Українська міфологія. Київ: Либідь, 2002. 664 с.
21. Мазур Б. *Християнські образи у творах сучасного образотворчого мистецтва*. Культура і сучасність: альманах. Київ: Ідея принт, 2020. С. 134–138
22. Горська А. Альбом / Алла Олександрівна Горська ; упоряд. Михайло Кулівник, Катерина Лісова, Іванна Стратійчук ; вступ. ст. Олексій Зарецький. Київ : Вістка, 2017. 135 с.
23. Музей шістдесятництва. URL: <https://museum60.com/%2B>
24. Helland, C. Surfing for Salvation. *Religion*, 2002. 32(4), p. 293–302. DOI: <https://doi.org/10.1006/reli.2002.0406>

Методи контролю та розподіл балів

назви змістових модулів	дата проведення контролю	Форма контролю	Максимальна кількість балів
Мистецтво в контексті релігії та міфології	Грудень 2025	диф. залік	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
74–81	C		
64–73	D	задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Технічне, програмне та інструментальне забезпечення

Необхідне обладнання, устаткування	Проектор
Необхідні засоби	Ноутбук, персональний комп'ютер, мобільний пристрій (телефон, планшет) з підключенням до Інтернет для: комунікації та опитувань; виконання домашніх завдань; виконання завдань самостійної роботи тощо
Програмне забезпечення	Microsoft Office
Матеріали, інструменти	Демонстраційний дидактичний матеріал. Ілюстративний матеріал, альбоми, каталоги, слайди, презентації.

Політика вивчення навчальної дисципліни

Політика щодо академічної доброчесності	Здобувачі зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності у своїх роботах. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Якщо під час поточного контролю виявиться використання чужих ідей здобувач втрачає право отримати бали за тему, або можна виконати нову роботу, яка буде оцінена із заниженням балів
Політика щодо відвідування занять	Пропуски занять без поважних причин неприпустимі (причини пропуску мають бути підтверджені). Усі роботи здобувач повинні бути завантажені на кафедральний Google Диск. Відсутність виконаних практичних завдань із дисципліни є підставою до не зарахуванню семестрової оцінки.
Політика щодо термінів виконання завдань і перескладання	Якщо здобувач пропустив певну тему, він повинен самостійно відпрацювати її та на наступному занятті відповісти на ключові питання. Довгострокова відсутність здобувача на заняттях без поважних причин дає підстави для незаліку з дисципліни. Додаткові заняття у таких випадках не передбачені.
Політика щодо правил поведінки на заняттях	Правила поведінки, затверджених таким документом як «Правила поведінки здобувачів вищої освіти в Київській державній академії декоративно-прикладного мистецтва і дизайну імені Михайла Бойчука». Вітається власна думка здобувачів з теми заняття, активне обговорювання проектних проблем, аргументоване відстоювання авторської позиції. Разом із тим під час занять не допускаються дії, які порушують порядок і заважають навчальному процесу, у тому числі користування мобільними телефонами для

	розмов, запізнення на заняття без поважних причин, не реагування на зауваження викладача.
Політика щодо комунікації з викладачем	<p>Поза заняттями офіційним каналом комунікації з викладачем є електронні листи і тільки у робочі дні на службову пошту викладача. Умови листування:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) в темі листа обов'язково має бути зазначена назва дисципліни (скорочено — ІД); 2) в полі тексту листа позначити, хто вертається — анонімні листи розглядатися не будуть; 3) файли підписувати таким чином: прізвище_ завдання. <p>Розширення: текст – doc, docx, ілюстрації – pdf. Окрім роздруківок для аудиторних занять, роботи для рубіжного контролю мають бути надіслані на пошту викладача. Консультування з викладачем в стінах академії відбуваються у визначені дні та години.</p>

Детальнішу інформацію щодо компетентностей, результатів навчання, методів навчання, форм оцінювання, самостійної роботи наведено у Робочій програмі навчальної дисципліни: <https://lnk.ua/8AqjxE2PJ>

Розробник силабусу
навчальної дисципліни

Михайло КУЛІВНИК

Гарант освітньої програми

Володимир ХИЖИНСЬКИЙ

Завідувач кафедри

Силабус затверджено
на засіданні кафедри мистецтвознавства і мистецької освіти
від 26.0872025 протокол № 1